

Vad vet vi om bostadsinbrott?

20 gärningspersoners svar

Kent Pira

2008

Polismyndigheten i Stockholms län

FÖRORD

Studiens tillkomst har varit beroende av att gärningspersoner delat med sig av sina erfarenheter. I och med deras frivilliga deltagande är det på sin plats att ge dem ett stort tack. Patrick Granath som är närpolischef på Kungsholmen närpolis tackas för medgivande till att genomföra studien, vilket har varit en förutsättning.

Toni Demitz-Helin, analytiker på Länskriminalpolisen, har likt en mentor tagit sig an och med entusiasm väglett studien och tackas därför. Åsa Emanuelsson som är webbredaktör, City polismästardistrikt, har fotograferat bilderna till rapporten, tack. Carina Alfredsson, som är språkvårdare på Rikspolisstyrelsens informationsenhet, samt Kerstin Johansson, som är analytiker, City polismästardistrikt, tackas för hjälp med textens slutgiltiga utformning. Slutligen till kollegor och andra som på ett eller annat sätt hjälpt till med uppmuntran, kontakter, statistikuppgifter, rekommendation av litteratur, tänkt eller tyckt till i litet som stort, tack!

Rapporten har utarbetats, genomförts och skrivits av inspektör Kent Pira, Kungsholmens närpolis.

SAMMANFATTNING

Denna studie inriktar sig mot gärningspersonernas erfarenheter och kan användas som en komponent i en helhet när det gäller förståelsen för det komplexa problemet bostadsinbrott. Den ger möjlighet till inblick i vilket synsätt, tillvägagångssätt och beteendemönster de intervjuade gärningspersonerna använt sig av innan, under och efter ett bostadsinbrott. I rapporten belyses fenomenet bostadsinbrott (i brottsbalken benämnt grov stöld) mestadels som en företeelse utifrån ett fall, kallat "normalfall". Med normalfall menas de tillfällen då gärningspersonen själv eller tillsammans med någon söker upp ett objekt om vilket de inte fått tips eller någon form av beställning. Rapporten omfattar i viss mån också gärningspersonernas erfarenheter ifråga om tips- eller beställningsjobb. Vid ett inbrott som föregås av tips eller beställning är förutsättningarna annorlunda och då är det vanligt att utrustning, fordon och inblandade personer specialiseras för det specifika uppdraget. När tips- eller beställningsjobb belyses, anges detta i texten.

Rapporten bygger på intervjuer med 20 personer som har begått bostadsinbrott. Här presenteras ingående beskrivningar och problematik om och omkring bostadsinbrott. Konkreta återspeglings görs till polisens arbete, men främst lyfts gärningspersonernas perspektiv fram. Samtliga gärningspersoner är överens om att det finns sätt att avhålla dem från att göra inbrott. En summering av vad det är som avgör vilket objekt som väljs att bli ett inbrottsobjekt, beskrivs av många som: "Det är tillfället som gör tjuven."

Gärningspersonerna började utföra bostadsinbrott antingen genom eget initiativ eller tillsammans med en kamrat. Argumenten för att göra inbrott anges vara spänning, pengar, påverkan av andra, hämnd och nyfikenhet. De gärningspersoner som slutar med inbrott beskriver olika anledningar som grund till detta.

I de allra flesta fall utförs inbrott under inverkan av stimulansmedel i form av alkohol eller droger, och då företrädesvis droger. En viktig del i gärningspersonens agerande hör samman med att denne tar stimulansmedel. I de fall stimulansmedel används, märks bland fördelarna att dessa fungerar som ett hjälpmedel för att förändra känslor och sinnestillstånd. Många, men inte alla, skulle undvika att utföra bostadsinbrott om de inte var beroende av stimulansmedel.

Ett dåligt eller bra skalskydd som enskild faktor för att motverka bostadsinbrott är inte en lösning som enda åtgärd men det kan utgöra en mycket god avhållande effekt. Det krävs omfattande åtgärder anpassade till varje enskilt objekt samt åtgärder utanför objektets beskaffenhet för att uppnå den i möjligaste mån avhållande effekten. De åtgärder som den enskilde kan vidta är en sak, medan gärningspersonen och godsköparen är en annan.

Den unika möjligheten att ta del av gärningspersonernas erfarenheter ger information som är till hjälp när polisen ska skapa relevanta och förebyggande åtgärder. Polisiära åtgärder kan vara ökad synlighet, relevant informationsspridande på bred front till presumtiva gärningspersoner, boende, fastighetsägare, byggföretag m.fl. Det är även viktigt att se till att samverka

Polismyndigheten i Stockholms län

fungerar mellan polisen, sociala myndigheter och med missbrukarvården/sjukvården för att motverka nyrekrytering och fortsättning i missbruksproblematik.

Rapporten kan utgöra en del i beslutsunderlag till alla som har intresse av att förebygga brott och då speciellt bostadsinbrott.

Innehållsförteckning

BAKGRUND	6
SYFTE	8
METOD	8
REPRESENTATIVITET	8
TILLFÖRLITLIGHET	9
RESULTAT	10
MOTIV TILL INBROTT	10
ORSAKER TILL INBROTT	10
<i>Tips</i>	10
<i>Beställningsjobb</i>	11
<i>Ohederlighet i egna led</i>	11
TID FÖR INBROTT	12
<i>Årstid</i>	12
<i>Tid på dygnet</i>	12
VAL AV OBJEKT	12
<i>Inbrottsobjektets geografiska läge och placering</i>	13
<i>Inbrottsobjektets omgivning</i>	13
PLANERING INFÖR BROTTET	14
<i>Rekognosering</i>	14
<i>Förberedande åtgärder</i>	14
UTRUSTNING	15
<i>Klädsel</i>	15
<i>Verktyg</i>	15
<i>Inbrott med nyckel</i>	16
INBRYTNINGEN	16
<i>Port</i>	16
<i>Fönsterlås</i>	16
<i>Inbrott utan verktyg</i>	16
<i>Ingång och utgång</i>	17
GENOMFÖRANDE AV BROTTET	18
<i>Till och från objektet</i>	18
<i>Antal personer vid inbrottet</i>	18
<i>Från ingång till utgång</i>	19
STÖLDGODSET	19
<i>Märkt gods</i>	19
<i>Godsköpare</i>	20
<i>Godsets destination</i>	21
VAD AVHÅLLER FRÅN BOSTADSINBROTT?	21
<i>Andra avhållande faktorer</i>	22
<i>Hund</i>	22
<i>Förvaring i bostaden</i>	22
<i>Belysning på inbrottsobjektet</i>	23
<i>Grannsamverkan</i>	23
UPPREPADE INBROTT	24
GÄRNINGSPERSONEN	25
<i>Introduktion till inbrott</i>	25
<i>Anknytning</i>	25
<i>Stimulansmedel</i>	26
<i>Beteende och risktagande vid brottet</i>	26
<i>Vart går vinsten?</i>	26
<i>Skäl att sluta</i>	27
<i>Moral</i>	27
<i>Upptäcktsrisk</i>	28

Polismyndigheten i Stockholms län

FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER.....	29
BROTTSFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER I STORT	29
1. <i>Objektet</i>	29
2. <i>Ökning av upptäcktsrisk</i>	29
3. <i>Boende</i>	29
4. <i>Gärningspersonen</i>	29
5. <i>Gods</i>	29
FÖRSLAG TILL DE BOENDE.....	30
<i>Rekommenderade åtgärder</i>	30
FÖRSLAG TILL FASTIGHETSÄGARE, HYRESVÄRDAR, BOSTADSRÄTTSFÖRENINGAR M.FL.	31
<i>Rekommenderade åtgärder</i>	31
FÖRSLAG TILL POLISEN.....	32
<i>Rekommenderade åtgärder</i>	32
ÖVRIGA INBROTTSFÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER	33
AVSLUTANDE DISKUSSION	35
STIMULANSMEDLEN OCH DERAS INVERKAN	35
DROGAVSLUTNINGSPROBLEMATIK	35
VÄGVAL FÖR GRANNSAMVERKAN	36
FRAMTIDSUTSIKTER	36
GODSAVSÄTTNING.....	36
SAMTAL MED GÄRNINGSPERSONER SOM METOD.....	37

Bilaga 1 frågeformulär

Bakgrund

Att få bort bostadsinbrotten helt är en illusion, men vi får aldrig upphöra med våra försök att hitta nya vägar till den trygga plats som varje människas hem ska vara. Med olika metoder har polisen försökt påverka bostadsinbrotten till att minska och i de fall de redan inträffat har resurser lagts på att mildra det inträffade för målsäganden¹, och att utredningsvägen klara upp brottet. Bostadsinbrott är svåruppklarade. I förhållande till antalet brott förekommer det sällan att ett gripande sker på bar gärning eller att vittnesuppgifter finns som kan leda fram till ett gripande. Likaledes ger spårsäkring endast i undantagsfall träff.

Polisen strävar kontinuerligt efter att de inkomna inbrottsanmälningarna ska leda till att de gärningspersoner som utfört brottet också blir lagförda. Under de senaste åren har bättre förstahandsåtgärder införts, och större andel kriminaltekniska undersökningar på brottsplats via tekniker eller lokal brottsplatsundersökare (lokus) har genomförts. Speciella insatser har gjorts i syfte att avskräcka till bostadsinbrott genom synlighet eller för att gripa gärningsperson vid pågående brott. Dessutom söker polisen kontinuerligt gods som tillgripits vid brott. Det händer att gods hittas hos gärningspersoner och på andra ställen. Om gods kan bindas till gärningspersonen men denne nekar till grov stöld, och om det saknas bevisning som binder gärningsperson till inbrottet, finns det emellertid inte underlag för åtal mot grov stöld utan åtal mot häleri får väckas.

Polisen, Brottsförebyggande rådet (Brå) och Svenska stöldskyddsföreningen (SSF) är aktörer i arbetet med frågor som rör bostadsinbrott. Dessa tre aktörer utgör en naturlig grund i det fortlöpande arbetet och är de som får mest gehör gällande brottsprevention². Genom att använda tidigare erfarenheter kan man se mönster och trender i hur bostadsinbrotten går till. Man kan få vetskap om tillvägagångssätt, vilka de geografiskt drabbade områdena är, tidpunkter o.s.v. Många frågor blir ändå obesvarade. Det går exempelvis inte att fastställa vilken tid ett inbrott skett, om målsägaren varit bortrest.

Grannsamverkan har sedan 1985 införts i hela landet. Dessutom har det genomförts en enorm utvecklingssatsning för att ge kunskap internt inom polisen och framförallt externt med ändamål att förebygga inbrott och höja botryggheten. Resultatet av det arbetet är handboken Bo Tryggt 05. Till detta kan läggas de dagliga operativa insatserna följt av brottsutredningar där även spaningsuppslag finns. Att med självkritiska ögon följa upp det arbete som bedrivs ska ses som en naturlig del av polisverksamheten för att förbättra och vidareutveckla den till att bli effektivare.

Kunskap om orsaker till bostadsinbrott har betydelse för att man ska kunna skydda sig mot dem. Genom tiderna har man försökt avvärja bostadsinbrott på olika sätt, och de metoder som använts har varierat. Massmedierna har ofta en avgörande roll för att vidarebefordra kunskap från initierade i frågan till allmänheten.

¹ **Målsägande**, Juridiskt begrepp för den som har utsatts för eller lidit skada av ett brott.

² **Brottsprevention**, ett annat ord för brottsförebyggande arbete.

Polismyndigheten i Stockholms län

Inbrott sker trots förebyggande åtgärder. Åtgärderna kan vara arkitektoniska förändringar som att försöka öppna upp för integrerade levande stadsdelar stora delar av dygnet, grannsamverkan, ökat skalskydd, larm och bevakningsinsatser för att nämna några.

Bostadsinbrott sker på varierande platser, vid olika tillfällen och av olika anledningar. Vem eller vilka som utför dem får vi sällan veta. När var och hur det skall ske nästa gång är det mycket svårt att svara på. Det finns däremot någon som vet, och det är gärningspersonen. En viktig faktor att ta hänsyn till är hur gärningspersoner tänker och agerar inför och under sitt brott. Detta är ett mindre belyst område och det är förmodligen mer komplicerat då det ur ett förnuftsmässigt resonemang inte borde ligga i gärningspersonens natur att underminera sin profession. Kan man lyckas få en bekräftad uppfattning om gärningspersonernas tankegångar skulle det betyda ytterligare ett steg i det brottsförebyggande arbetet mot bostadsinbrott.

För att skapa en uppfattning om bostadsinbrottens proportioner och omfattning, följer här statistik från åren 2006 och 2007. Under 2006 anmäldes i Sverige totalt 12 182 fullbordade inbrott i bostäder (observera försök ej inräknade). Av dessa kunde polisen redovisa 772 förundersökningsprotokoll³ (fu-protokoll) med misstänkta gärningspersoner till åklagare (dvs. ca 6 % av ärendena). År 2007 var siffrorna 13 810 inkomna anmälningar och 711 av dessa redovisades som färdiga fu-protokoll till åklagare (dvs. ca 5 % av ärendena).

Motsvarande siffror i Stockholms län under 2006 var 3 052 inkomna anmälningar och 176 resulterade i redovisade fu-protokoll till åklagare (dvs. ca 6 % av ärendena). Under 2007 inkom 3 586 anmälningar och 101⁴ ärenden redovisades till åklagare (dvs. ca 3 % av ärendena).

Medborgarna kan ha en uppfattning eller föreställning om varför bostadsinbrott sker och många gånger är åsikterna säkert välgrundade. I andra fall kan de vara baserade på egna perspektiv med förstärkning från enskilda spektakulära händelser som medierna förmedlar. Denna rapport ger en mer nyanserad bild, baserad på fakta om hur gärningspersoner tänker och gör. Utifrån detta ska rapporten förmedla en realistisk uppfattning om vad som verkligen har effekt för att undvika bostadsinbrott.

³ **Förundersökningsprotokoll**, ett av polisen upprättat protokoll med samlad information om brottet som bevisning, inblandade m.m.

⁴ **Källa:** Statistikuppgifterna är hämtade från polisens IT-VUP, där redovisas de ärenden där aktuell brottskod (9801, 9802) står som första brottskod i ärendet.

Polismyndigheten i Stockholms län

Syfte

Undersökningens syfte är att ta reda på hur gärningspersoner tänker och gör före, under och efter ett bostadsinbrott. Det sekundära syftet har varit att undersöka de bakomliggande orsakerna till vad det egentligen är som får en gärningsperson att välja ut en bostad till att bli ett inbrottsobjekt. Denna kunskap ska ligga till grund för förslag till brottsförebyggande åtgärder.

Metod

Undersökningen baserar sig på intervjuer med 20 individer (17 män och 3 kvinnor) som har begått bostadsinbrott. I rapporten benämns personerna **intervjupersoner** eller **gärningspersoner**.

Deltagandet har varit frivilligt och jag har fått kontakt med intervjupersonerna genom föreningar, anstalter och personliga kontakter. Kriterier för medverkan som intervjuperson var, att de vid upprepade tillfällen ska ha utfört bostadsinbrott. Ett annat krav var, att hela eller delar av den aktiva perioden ska ha infallit under de senaste 10 åren (från december 1997 till december 2007). Gärningspersonerna kan ha varit dömda för bostadsinbrott, men det har inte varit något krav för deltagande i undersökningen.

Intervjuerna har hållits runtom i Sverige. Gärningspersonernas situation har varierat. Vissa har varit fria, medan andra har varit belagda med fotboja⁵ eller suttit på anstalt. Intervjuerna har alltid skett avskilt i enrum.

Intervjuerna har utgått från ett frågeformulär med 111 olika frågor (bilaga 1). Frågorna är utformade med fasta svarsalternativ, där svarsalternativ 1 (etta) har motsvarat ”stämmer inte alls” eller ”avhåller inte alls”. Alternativ 5 (fem) har motsvarat ”stämmer precis” eller ”avhåller maximalt”, skalan däremellan medger gradering. Det har även funnits kryssrutor där exakta svar kunnat ges samt öppna frågor där det givits möjlighet till fritt formulerade svar. Frågeformuläret har gett en struktur på samtalen som ofta lett vidare till resonemang kring närliggande ämnen och problematik runt kriminalitet, tillvägagångssätt, kriminellas liv, en drogberoendes liv och polisens verksamhet. Intervjuerna har tagit mellan 1,5 och 3,5 timmar och de allra flesta har genomförts på drygt två timmar.

Representativitet

Studien har utformats efter en kvalitativ metod. Den är tänkt att ligga till grund för en ökad förståelse av bostadsinbrott, och det är därför av betydelse att resultatet är representativt för hur gärningspersoner i allmänhet tänker kring brott. För detta syfte är det viktigt att förhålla sig till hur många som ska intervjuas för att nå ett representativt resultat. Efter 20 intervjuer blev det tydligt att vissa mönster i svaren återkom och därför gjordes bedömningen att ytterligare intervjuer inte

⁵ **Fotboja**, Elektronisk övervakning som alternativ till kortare fängelsestraff eller som utslussningsmetod i slutet av fängelsestraff.

Polismyndigheten i Stockholms län

skulle tillföra något nytt eller väsentligt annorlunda jämfört med de genomförda intervjuerna.

De intervjuade är mellan 19 och 55 år och de har befunnit sig i olika stadier av sina kriminella karriärer; några är tydligt på väg ut ur sin kriminalitet och andra är mitt i. En viss skillnad i resultaten finns mellan yngre och äldre, och det rör risktagandet. De yngre är i allmänhet något försiktigare än de äldre och tycks kompensera brist på erfarenhet med en större försiktighet.

Vid sidan av gärningspersoner från Sverige finns också personer från utlandet som begår bostadsinbrott här. Dessa personer och grupper kan vara mer eller mindre specialiserade/organiserade för att göra bostadsinbrott. Att de begår inbrott i vårt land står klart, fast i vilken omfattning är okänt.

Det har inte framkommit om några av de intervjuade personerna ingår i en sådan konstellation.

Tillförlitlighet

Det finns alltid anledning att fundera över om intervjusvar är tillförlitliga och verkligen speglar intervjupersonens erfarenheter och åsikter. I det här sammanhanget är det också möjligt att relationen mellan intervjupersonen (kriminell) och intervjuaren (polis) har betydelse.

Jag som har genomfört intervjuerna är 40 år, har arbetat som polis i 15 år och som låssmed i 2 år. Denna kombination kan ha påverkat intervjuerna på så sätt att intervjupersonerna, bl.a. genom mina följdfrågor, har förstått att det inte är meningsfullt att "luras" eller försöka skryta om den egna brottsligheten. Samtalen har inte heller rört enskilda brott, utan deras planering kring brottslighet. Därför har intervjupersonerna inte riskerat att jag skulle behöva ta upp en anmälan om brott. Intervjusvaren är konsekventa och inte motsägelsefulla, vilket talar för att det rör sig om ärliga svar.

Frivilligheten hos de som ställt upp på intervju kan också påverka tillförlitligheten, liksom det förhållande att flera av de intervjuade är på väg ut ur kriminalitet.

Resultat

Motiv till inbrott

Det finns flera faktorer som driver en gärningsperson till att utföra inbrott. Med en värderingsskala om 100 procent fick intervjupersonerna fördela dessa för att konkretisera sitt motiv. Deras svar blev i medeltal:

<i>Spänning</i>	<i>Pengar</i>	<i>Hämnd</i>	<i>Påverkan av andra</i>	<i>Nyfikenhet</i>	<i>Annat</i>
15,21 %	76,45 %	0,05 %	4,55 %	3,50 %	0,25 %

En av gärningspersonerna uppgav att i början av inbrottskarriären var spänningen 70 procent och påverkan av andra 30 procent, medan det senare under karriären blev 10 procent spänning och 90 procent pengar. Dessa proportioner är inget medelvärde men det finns ändå flera som angivit höga procenttal av spänning och påverkan av andra i början av sin inbrottskarriär jämfört med senare.

I svaren om varför man begår inbrott finns en variation. Några tycker att pengar är den enda anledningen till att begå inbrott men den uppfattningen delas inte av alla. Spänningen finns med som en betydande motivationsfaktor. På en fråga om gärningspersonen skulle göra inbrott även om han eller hon hade pengar svarade 9 av 20 ja.

Orsaker till inbrott

Gärningspersonerna har uppgett att det vanligaste är att inbrott begås då de själva eller tillsammans med någon på eget initiativ söker upp ett objekt. Så uppges vara fallet vid 45 procent av inbrottsfällena. Det förekommer också att inbrott har föregåtts av tips (28 procent av brotten) eller att de är beställningsjobb (27 procent av brotten).

Tips

Tips är vanligt förekommande och den som ger tipset gör det direkt till gärningspersonen eller till någon i dennes omgivning. Ett tips kan även vandra i leden från någon omkring den boende. Det kan komma från en närstående, en kompis, en kompis kompis, eller från någon som är ovetande om att informationen kan komma att användas för att begå inbrott. I tipset ligger ofta övergripande information om vem som har vad och var det finns att tillgripa och ibland när den boende är borta. Tips kan även köpas, d.v.s. den som har ett "hett" tips kan sälja det mot ett förbestämt värde. Tipsets värde bedöms utifrån värdet av det som ska tillgripas, att godset ska ligga där det överenskommit och även att tillgängligheten är enligt överenskommelse, dvs. uppgifterna som lämnats ska motsvara verkligheten. Ordnar tipsaren med försäljning av det tillgripna (såvida det inte är kontanter) vägs det in för hur mycket tipset är värt. Ett värde av ett bra tips kan vara 30-40 procent av den totala förtjänsten.

Polismyndigheten i Stockholms län

Beställningsjobb

Beställningsjobb kan komma till på samma sätt som ett tips. Skillnaden är att vid beställningsjobb är det speciellt gods som ska tillgripas och det är oftast teoretiskt sålt innan det blivit tillgripet. Beställningen kommer från hälare eller privatperson som vill ha eller vet vem som vill ha speciellt gods. Kontakterna kan tas direkt med gärningspersonen eller genom bekanta. Det förekommer även beställningsjobb i form av försäkringsbedrägerier. I de fallen har gärningspersonerna uppgivit att det är specifikt gods som tillgrips alt. fejkas som tillgripet genom i förväg uppgjord händelse i utbyte mot ersättning.

En överenskommelse kan innefatta att gärningspersonen får fasta direktiv om att just ett speciellt gods ska tillgripas och att resten ska lämnas orört, eller så kan det definieras som: "Du ska ta det och det, och sedan är det upp till dig att ta vad du vill."

Det har framkommit att vid beställningsinbrott är källan av mycket stor betydelse. Detta gäller i viss grad även tips, men speciellt vid beställningsjobb har det uppgivits att källan till förmedlingen av informationen ska ha kommit från initierade led. Det finns inte utrymme för bakslag, då gärningspersoner återknyter till uppdragstagaren om några uppgifter inte stämmer.

Vid beställningsjobb specificeras uppgifterna mer och kan komma att omfatta:

- Tider när objektet är obevakat
- Vad som finns att tillgripa
- Svagheter i säkerheten
- Förslag till tillvägagångssätt (ingick mer sällan men förekom)
- Medhjälpsgärning (t.ex. ej låsa/larma fönster, dörr)
- Värde på det som ska tillgripas
- Vilket pris eller egen förtjänst det tillgripna ger

Ohederlighet i egna led

När det gäller tips och beställningsjobb är det i slutändan osäkert om den som fick uppdraget utför det och även om det betalas de pengar som är överenskommet till respektive. "Blåsningar" sker åt båda håll. Den som utförde inbrottet kan sälja godset på egen hand utan att ge del av bytet, eller så kan den som säljer godset göra det till ett högre pris utan att redovisa till den som skulle ha sina procent. Det är okänt hur vanligt detta beteende är. Däremot är det bekräftat att det leder till konsekvenser.

Någon enstaka gärningsperson har även sagt att den som var skyldig andra pengar eller var hotad kunde nödgas utföra bostadsinbrott för att återgälda hela eller delar av sina skulder.

Polismyndigheten i Stockholms län

Tid för inbrott

Årstid

När det gäller under vilken årstid som gärningspersonerna i första hand väljer att göra inbrott, svarade de flesta att det var på sommaren. En tyckte att årstiden inte hade någon betydelse, en annan tyckte att våren och hösten var bra, medan två andra tyckte hösten. Angivna skäl till varför man tyckte så, var att under sommaren är människor ofta bortresta på semester och då blir hela bostadsområden tomma. En annan fördel är att det vid barmark inte syns spår i snön.

Storhelger och lovveckor är också att föredra, speciellt julafton. Dessa ledigheter är årligen återkommande och det är många som reser ifrån sina hem när de inträffar.

Tid på dygnet

Med alternativen morgon 06.00-10.00, dag 10.00-18.00, kväll 18.00-24.00 och natt 24.00-06.00 har gärningspersonerna fått ange vilken tid som det är bäst att göra inbrott under. Svaren har varierat och det finns ingen direkt tid att framhålla före någon annan. En iakttagelse är att kvällsalternativet kl.18.00-24.00 inte angivits av någon av gärningspersonerna. Det har inte varit tiden i sig som är avgörande för när inbrott sker, utan omständigheter i övrigt.

Argumenten för när inbrott ska ske har varit behovet av pengar och omständigheter för när upptäcktsrisken är minst. Det sistnämnda kan i sin tur innebära att vissa tycker att mörkrets inbrott skyddar dem, medan andra angivit dagtid som lämpligast. En gärningsperson sade: "Under dagtid minimeras risken att bli påkommen genom avsaknaden av vittnen."

Några har sagt att tiden kan väljas utifrån vad som ska tillgripas. Om det till exempel är kontanter som ska tillgripas eller andra lättillgängliga saker kan det vara bra dagtid mellan 10.00-18.00. Ska istället kassaskåp eller tyngre, otympliga saker tillgripas, har vissa nämnt natten som lämpligast. Förklaringen till deras ställningstagande har varit att på natten (24.00-06.00) undviks uppmärksamhet. Flera har sagt att på morgonen, strax efter att folk gått till sina arbeten, har man tiden för sig.

Val av objekt

Bostadens placering och skydd har viss betydelse för gärningspersonens val av objekt. Gärningspersonerna uppger att den boende kan locka till sig ett inbrott genom att exempelvis ha fönster öppna eller att skylta med värdefulla tillhörigheter. Ett annat sätt att dra uppmärksamhet till sig är dyr bil på uppfarten eller att på annat sätt "bjuda in" genom att ha saker lättillgängliga för en tjuv. Av de 20 tillfrågade har 15 uppgivit att det stämmer precis att den boende kan locka till sig ett bostadsinbrott, d.v.s. de har angivit en 5 (fem) och 4 personer har uppgett en 4 (fyra). En har haft en totalt avvikande uppfattning och uppgivit en 1 (etta).

Polismyndigheten i Stockholms län

Om det minst skyddade objektet väljs för inbrott i förhållande till andra objekt i omgivningen beror på, 12 personer har angivit att det är så, 5 personer har angivit 4 (fyra) och 1 har beskrivit det som en 2 (tvåa). De resterande 2 svarade 1 (etta). Argumenten från de 3 som skiljde sig i uppfattning genom att svara 2 (tvåa) eller 1 (etta) var att de som inte skyddar sig troligen inte heller har något att skydda.

Vid val av vilken bostadsform som personerna föredrar att göra inbrott i, tycker 16 att det är enklast att göra inbrott i villa. De är 3 som tycker att det inte spelar någon roll, och 1 uppgav att det är enklast att göra inbrott i radhus/lägenhet. Ett argument för att inbrott i villa anses som lättare är att man inte behöver ha samma kontroll över omgivningen samt att folk ibland glömmar sina fönster öppna.

Inbrottsobjektets geografiska läge och placering

Av de 20 gärningspersonerna hade 15 personer gjort inbrott både i stad och landsort. Det var 1 person som inte hade gjort inbrott i stad, och 4 personer hade inte gjort inbrott i landsort.

Storstad, alternativa flyktvägar och närhet till flyktväg kan ha betydelse vid val av inbrottsobjekt. De flesta gärningspersonerna ligger på den övre skalan och uppger att det stämmer precis. Det som upplevs som negativt i storstad är bl.a. att det finns mycket folk där. Många tycker att det har negativ effekt och likställer det med större upptäcktsrisk.

Inför ett inbrott kan det i urvalsprocessen ingå att välja ett objekt med lämplig placering. Om bostaden är undanskymd eller ensligt belägen ökar risken för inbrott. Av gärningspersonerna uppgav 13 att det stämmer precis, 4 att det stämmer upp till en 4 (fyra), och 2 upp till en 3 (trea). En person avvek genom att uppge att det inte stämmer alls.

Inbrottsobjektets omgivning

När en bostad ligger intill eller i nära anslutning till staket, plank, mur, träd och buskar som ger inskränkt insyn, kan detta påverka inbrottsrisken. Gärningspersonerna anger att risken att drabbas av inbrott ökar avsevärt om objektet är undanskymt, ensligt beläget, ligger vid husknut, bygge eller skymms av buskage, högt staket eller liknande.

För gärningspersonerna inverkar detta på val av inbrottsobjekt. Av de intervjuade uppgav 11 personer att det stämmer precis, 6 att det stämmer upp till en 4 (fyra) och 2 upp till en 3 (trea). Även här avvek en från de övriga genom att uppge att det inte stämmer alls. Detta var samma person som skiljde sig från de andra i sin uppfattning om inbrottsobjektets geografiska läge och placering.

Polismyndigheten i Stockholms län

Planering inför brottet

Rekognosering

Något som underlättar för gärningspersonen är det öppna samhället vi har. Med hjälp av telefonkatalogen och Internet kan utförlig information om bostadsadress och bilder från specifik bostad erhållas, t.ex. via bostadssajter. Det går också att få detaljerade satellitbilder som visar bakgårdar och tomter som annars är insynsskyddade. Även kön, ev. familj och yrke samt inkomst kan vara tillgängliga uppgifter.

I de fall gärningspersoner rekognoserar objektet och dess omgivning innan inbrott, görs det med målsättning att det förestående brottet ska fortlöpa enligt planen. Inbrottet ska genomföras utan att gärningspersonen själv blir ertappad och helst utan att omgivningen märker något. Slutmålet är att få med sig så mycket som möjligt av värde.

Att förbereda sig kan göras på flera olika sätt. Gärningspersonen förbereder sig t.ex. genom att kontrollera:

- Omgivning
- Flyktvägar
- Objektets beskaffenhet, "ser bostaden dyr ut"
- Om det finns larm
- Andra omständigheter, som bevakning
- Ev. hund
- De boende och grannars rutiner, som t.ex. hur länge är de vakna.

Det finns ett tydligt mönster av att de allra flesta bostadsinbrott föregås av rekognosering. Denna utförs vanligen några dagar innan inbrottet, men rekognosering kan även ske under spontaninbrott. Vid den typen av inbrott beskrivs att gärningspersonen sporadiskt med medtagna brytverktyg åker eller promenerar omkring i ett bostadsområde och går in där det finns förutsättningar. Den typen av inbrott kan föregås av snabb kontroll genom ringning/knackning på dörren eller telefonuppringning. Telefonuppringning går till så att man ringer upp en bostad och står utanför och hör att det ringer utan att någon svarar, och därefter gör man inbrott där. Ibland görs dock ingen kontroll alls innan inbrottet.

Förberedande åtgärder

Innan inbrott sker kan ur gärningspersonens perspektiv vissa åtgärder behöva vidtas. Kläder, utrustning, verktyg och fordon är sådant som kan behöva införskaffas. Om man inte tänkt vara ensam kontaktas en medgärningsperson. En annan förberedelse är att förvissa sig om att ingen är hemma för att minimera risken att bli upptäckt. Att välja ett objekt kan ske genom förbipassering vid tid för brottet, det kan också ske samma dag, dagen innan eller några dagar innan. Det som kontrolleras är:

- Ringning på ringklockan
- Grannskapet (finns det rörelse/aktivitet i området)

Polismyndigheten i Stockholms län

- In- och utvägar i området
- Bilar intill objektet eller på infarter, hur de är placerade från dag till annan
- Om brevlådan är full eller om post sticker ut
- Fotspår, bilspår i snön vintertid
- Om gräset är klippt eller om det ser ut som om det var ett tag sedan
- Om det ser allmänt bebott ut
- Påringning via telefon

Som exempel på faktorer som påverkar valet av inbrottsobjekt har gärningspersonerna graderat att det har betydelse om det syns att ingen är hemma. Av personerna angav 14 att det stämmer precis, 3 personer angav en 4 (fyra) och 3 andra har vardera angivit en 1 (etta), en 2 (tvåa) och en 3 (trea).

Utrustning

För att försvåra upptäckten av bevis mot sig använder gärningspersonerna ibland olika hjälpmedel för att skyla sin identitet. Det kan vara genom att använda för inbrott särskilt lämpade kläder och skor, eller handskar som skydd mot att avsätta fingeravtryck. Dessa kan användas vid upprepad brottslighet eller så gör man sig av med dem sedan brottet är genomfört. Det är uppenbart att inte alla gärningspersoner använder den strategin.

Av de tillfrågade har 4 angivit att de ibland använder handskar, 2 att de inte använder det, och 14 sa att de rutinmässigt använder handskar vid inbrott. Skäl till varför man inte använt handskar har varit att det är svårare att få känsla med handskar. Ett annat skäl är att många av intervjupersonerna har varit påverkade av amfetamin vid tid för brottet. Amfetaminet har en uttorkande effekt på fingrar och flera gärningspersoner har en uppfattning om att det gör att de inte lämnar efter sig några avtryck.

Klädsel

Klädseln ska vara normal och smälta in, gärna i mörka färger. Andra egenskaper är att den ska vara bekväm och tillåta rörlighet. I vissa fall, men mer sällsynt, anpassas klädseln för att vilseleda den boende till att tro att man är försäljare, hantverkare eller liknande. Det underlättar om man tidigare arbetat som något av detta eller varit exponerad för den miljön, för då är det lättare att trovärdigt verka i den falska rollen.

Verktyg

Samtliga anger att de oftast använder verktyg vid bostadsinbrott. De verktyg som används är kofot, skruvmejsel, dyrk, domkraft, sten, hammare och handduk, gångjärnsriktare och rörtång. Verktygen ska vara enkla att gömma och att bära med sig. Vid vissa speciellt utvalda inbrott anpassas utrustningen till objektets beskaffenhet. Det kan röra sig om skärbrännare, vinkelslip och pentylstubin.

Vid något tillfälle har speciell tredelad kofot av titan använts. Den typen av kofot är specialbeställd och har den fördelen att den är lätt, hållbar och enkel att skyla när den inte används (denna typ av kofot specialtillverkas i Ryssland). Beträffande

Polismyndigheten i Stockholms län

skruvmejsel har flera påpekat att skruvmejseln helst ska vara en spårmejsel av den säregna sort som har flerkantig klinga. Den uppges vara mycket starkare än de med rund klinga och klarar därför större påfrestningar.

Inbrott med nyckel

Det förekommer att gärningspersoner bytt till sig nycklar eller använt nycklar som tillgripits vid exempelvis stöld ur bostad, fickstöld eller från tidigare inbrott för att användas till att utföra ytterligare inbrott. Vid enstaka tillfällen har nycklar använts som gärningspersonen haft legal tillgång till, genom anställning eller av annat förtroende. Det kan vara en anställd hos en underentreprenör till ett byggnadsföretag som genomför ett bygge, eller som en gärningsperson beskrev det: "Jag arbetade inom äldrevården och på så vis hade jag tillgång till nycklar och koder." Den personen utnyttjade dessa i sin brottsliga gärning.

Inbrytningen

Port

Att ta sig förbi porten är ofta en förutsättning för att komma vidare till lägenhetsdörrarna i flerbostadshus. Därför är det av intresse att veta hur den första skyddsbarriären, vanligen porten, passeras. Av de intervjuade, har 6 personer som första val angivit att de bryter upp porten, 6 personer sa att de använder kod, 4 att de går med när någon annan öppnar och de resterande 4 valde att manipulera låset.

Fönsterlås

Att installera ett fönsterlås är ett sätt att stärka skalskyddet. Av samtliga gärningspersoner uppgav 8 att det inte är svårare att göra inbrott via fönster p.g.a. att det har fönsterlås. Det var 11 personer som tyckte att det var svårare. Den övervägande delen av dem menade att det är svårare men att det inte avhåller dem från att göra inbrottet, medan några uppgav att det hade viss avhållande effekt. En person kunde inte svara på om det var svårare eller inte och förklaringen till det var att denne vid sina inbrott inte använt den metoden för att ta sig in.

Inbrott utan verktyg

Det finns de som gör bostadsinbrott utan verktyg, även om det verkar tillhöra undantagen. Tillvägagångssättet kan vara att rutinmässigt gå och känna på bostadsdörrar. Ibland är bostadsdörrar olåsta och då smyger vissa gärningspersoner sig in och hämtar det de behöver. Detta kan även ske när en dörr eller ett fönster står öppet.

Gärningspersonerna har delade meningar om attraktionskraften i en öppen ingång. Vissa tycker att det är perfekt eftersom de då kan smyga sig till öppningen och rekognosera om det går att tillgripa något tillgängligt direkt. Blir de uppmärksammade har de ofta tänkt ut en förklaring till sin närvaro. Andra drar sig definitivt för att se möjligheten till tillgrepp när de ser öppna fönster eller dörrar.

Polismyndigheten i Stockholms län

De menar att det är ett tydligt tecken på att någon är hemma och därmed är det stor upptäcktsrisk.

Ett annat tillfälle är att utnyttja situationen. Det kan vara att beblanda sig med mängden vid t.ex. ett bröllop eller annan stor fest utomhus med mycket folk i angränsning till bostad. I den miljön är det naturligt att t.ex. gå på toaletten eller bara smita in i huset och ta det man ska för att sedan försvinna obemärkt.

Ingång och utgång

När det gäller vilken som är den sämsta vägen in i en bostad har gärningspersonerna överlag angivit krossat fönster. På andra plats kom dörr, tätt följt av fönster. Det skiljer sig emellan sämsta vägen in och sämsta vägen ut, där krossat fönster dominerar med 9 personers svar och genom fönster med 5. Garage finns med som alternativ utgång med 2 svar. Vissa tyckte att det inte är intressant vilken typ av öppning det gäller, utan att det är den mest synliga ingången utifrån sett som är den sämsta.

Som den bästa vägen in i en bostad har 6 personer uppgivit balkong/altandörr, med nära till alternativen fönster och dörr om vardera 5 personer. Den bästa vägen ut med 8 personers svar är dörren. Fönster och altan-/balkongdörr kommer på andra plats med 4 personers svar. Garage finns även här med som alternativ utgång med 2 personers svar. Här finns också inslag med uppfattningar om att det är den minst synliga vägen utifrån som är att föredra. Många uppgav att de föredrar att använda samma väg in i bostaden som ut därifrån.

SIFFRORNA I TABELLEN ANGER ANTAL GÄRNINGSPERSONER OCH DERAS SVAR

	Fönster	Krossat fönster	Dörr	Altan/Balkong	Garage	Annat
Sämst väg in	3	8	4		2	Mest synlig 3
Sämst väg ut	5	9	2		1	Mest synlig 3
Bäst väg in	5		5	6	2	Minst synlig 2
Bäst väg ut	4		8	4	2	Minst synlig 2

Notera i tabellen att som sämsta väg in/ut och bästa väg in/ut, finns luckor. Ingen av gärningspersonerna har altandörr/balkong som alternativ för sämsta väg in/ut ur bostaden. Inte heller har någon angivit krossat fönster som bästa väg in eller ut ur bostaden.

Polismyndigheten i Stockholms län

Genomförande av brottet

Till och från objektet

När det gäller att ta sig till och från inbrottsobjektet sker det i enstaka fall till fots eller med cykel. I de allra flesta fall väljer man att göra det med bil. Bilen är tillgripen, lånad eller egen. Vissa använder uteslutande tillgripen bil, andra uteslutande egen eller lånad bil. Ibland förekommer blandförhållanden då man skiftar från tillgripen till egen eller lånad bil, under eller mellan inbrotten. Bilen placeras 50-500 meter från objektet och med noggrann eftertänksamhet parkeras den så att den inte ska påkalla uppmärksamhet. Är det i en lägenhet inbrott ska ske kan bilen placeras närmare, ibland även utanför porten. De flesta påtalade vikten av att bilen inte får förknippas med inbrottet: "Den ska placeras så nära som möjligt och så dolt som möjligt." Till exempel kan den parkeras tillsammans med andra bilar på en parkering eller gömmas undanskymd i ett buskage. Från och till bilen tar man sig sedan till fots.

Ett flertal har uppgivit att de väljer att ställa godset samlat vid dörren/porten för att sedan gå och hämta bilen, och därefter snabbt lasta in godset och ge sig av. Är man flera kan båda gå in på objektet fast ibland delar man på sig. I de fall man delar på sig är ofta en chaufför som via mobiltelefon eller mer sällan kommunikationsradio kontaktas för att hämta upp godset tillsammans med den som utfört inbrottet.

Delar man på uppgifterna vaktar chauffören på lämplig plats samtidigt som den andre är den som utför inbrottet och tillgreppen. Detta förutsatt att man tillgripit gods som är otympligt, i annat fall behövs inte fordonet till annat än till att färdas i. Att visa fordonet direkt utanför inbrottsobjektet är inte att föredra, men det förekommer.

I vissa fall händer det att den boende förvarar nycklar i sin bostad till en bil som står utanför. Om gärningspersonen har åkt till objektet i en tillgripen bil eller annars behöver en bil är det ett ypperligt tillfälle att tillgripa en.

Antal personer vid inbrottet

Om det är ett enmansuppdrag eller om flera personer utför inbrotten har visat sig variera. Mestadels är man två personer vid inbrotten. Det behöver inte nödvändigtvis innebära att båda är inne i bostaden men många gånger är det så. Ofta är man två när man utför inbrottet och ibland fler men det är mer sällan. Skälet till att man gärna är två är att det inte ska vara för många att dela bytet med, men samtidigt finns trygghet i det om man skulle bli ertappad. I vissa fall behöver man vara två av praktiska skäl, som när man ska bära tunga saker.

Om brottet anses som "lätt" kan det vara bra att utföra det ensam eftersom det ger största behållningen och man endast behöver ta ansvar för sig själv. Det gäller även om gärningspersonen "åker fast", då denne i ett förhör slipper hamna i en situation där man måste tänka på vad som sagts och risken för att säga fel skulle kunna missgynna en själv i bevishänseende. Utförs inbrottet på egen hand utesluts risken för att man säger emot varandra.

Polismyndigheten i Stockholms län

Från ingång till utgång

Det tar en viss tid för gärningspersonen sedan denne påbörjar att ta sig in i bostaden tills att denne hämtat det som ska tillgripas för att sedan avsluta och ta sig därifrån. Den kortaste uppgivna tiden för att uträtta detta är 3 minuter och den längsta tiden är 2 timmar. Ett medeltal av de angivna tiderna är 26 minuter. Denna medeltid har förlängts av att 3 gärningspersoner uppgav längre tid än de andra. Av dem angav 1 gärningsperson högst 2 timmar, 1 högst 1 timme och 1 högst 40 minuter. Resterande 17 gärningspersoner uppgav att det tar högst 30 minuter.

Stöldgodset

Vad som tillgrips vid normalfall, tips och beställningsjobb kan skilja sig åt. Vid normalfall av inbrott tillgrips allt som är av värde. Givetvis varierar det som tillgrips beroende på gärningspersonens personliga tillstånd, tid och omständigheter i övrigt, men återkommande attraktiva saker är guld, antikviteter, kontanter, alkohol, elektronik och medicin. Vid tips kan det vara samma som vid normalfall men även mer specifika urval av saker kan ha bestämts innan. Vid beställningsjobb är det oftast klart vad som ska tillgripas och det är det man letar efter. Det kan vara kontanter, dyrbara konstföremål, vapen, vinsamlingar, frimärkssamlingar, kristallkronor etc.

Badrumsskåpet nämns som en återkommande sökplats av gods, bl.a. för att det ligger klockor, ringar och halsband där, men även för att det är förvaringsplats för medicin. Mediciner har av vissa angivits som ett tillgreppsobjekt med betydande attraktionskraft.

Märkt gods

Det kan förefalla självklart att man ska märka gods för att det ska kunna återfinnas om det blivit tillgripet. Det kan förekomma motsättningar till att märka gods då antika föremåls värde betydligt kan nedsättas eller helt förloras. För att en polis på fältet ska kunna identifiera gods i efterhand är det i stort sett ett villkor att det är identifierbart såvida det inte är det enda i sitt slag men då kan sökorden/sökbarheten på godset försvåra. Det beror på att ett föremål har olika benämningar beroende på vem som bedömer vad det är. En bokstavsserie, nummerserie eller dessa i kombination är därför att rekommendera för märkning av gods. En sådan serie kan inte benämnas annorlunda beroende på läsaren, såvida det inte är otydligt skrivet. Polisen kan enkelt lägga in dylikt gods och söka efter det i databas.

Av gärningspersonerna är det flera som tycker att det är ovidkommande om godset är märkt, men samtidigt finns det andra som tycker det är besvärande jämfört med omärkt gods. När gärningspersonen väl är inne på inbrottsobjektet och tillgriper gods finns emellertid sällan tid att förvissa sig om att godset är märkt eller inte. Det blir snarare en effekt om köparen av föremålet påpekar det och det i så fall resulterar i en prisdiskussion. Denna diskussion leder oftast till en prisreduktion, men godset blir i slutändan ändå alltid sålt.

Polismyndigheten i Stockholms län

Godsköpare

En hälare per definition av gärningsperson, kan vara vem som helst. Genomgående beskrivs hälaren som en person med mycket kontakter och ibland är det samma person som säljer både gods och narkotika. Den som köper det tillgripna godset i första ledet är ofta hälare, och vissa hälare har egen affär. Som köpare nämns t.ex. antikhandlare, affärer som handlar med guld och pantbanker. Slutkunderna är för de mesta vanliga medborgare.

Att direkt använda sig av andra köpare än hälare ger ofta mer betalt men det innebär större risk. Den större risken kan ligga i att ev. bli ifrågasatt och förknippad med gods, och att bli igenkänd samt att behöva svara på frågor om t.ex. var godset kommer ifrån, eller om kvitto finns och dylika obekväma frågor.

Kontakter till köpare förmedlas på olika sätt. Det kan ske genom annonsering eller att personligen gå in till butiker och sälja direkt över disk. Säljare och köpare kommunicerar ofta via mobiltelefon. Transaktion av godset sker på olika platser. Ibland åker säljaren till en fast adress eller så kommer köparen till säljaren. Man kan även träffas på en bestämd plats utan anknytning till vare sig säljare eller köpare, inte sällan sker affärer mellan två bilar. Har man återkommande gods gör man sig så småningom etablerad och med tiden byggs ett stort kontaktnät upp.

Gods behöver inte alltid säljas utan kan bytas, t.ex. byter man gods mot gods, eller gods mot narkotika. Några har även angivit att de ibland kan behålla gods själva. Ett tydligt och definitivt budskap är att det är väldigt enkelt att sälja tillgripet gods.

Gärningspersonens erhållna värde av det tillgripna (per inbrott) varierar från 2 000-50 000 kr. Många säljer via hälare eftersom det är ett effektivt och enkelt sätt att genomföra transaktionen på. Försäljningsprocessen är som i vilken affärsverksamhet som helst. Tillgång och efterfrågan, kontakter och personliga försäljningsegenskaper inverkar. Av intervjupersonerna var det en som hade sämre vinning än de andra. Denne sålde godset för 10 procent av marknadsvärdet, de flesta av de andra låg på ett pris mellan 25 och 30 procent av nyprisvärde. Vid tips kunde försäljningsvärdet vara högre eller ligga på samma nivå som vid normalfall.

När det är beställningsjobb är värdet ofta högre, och 50 procent av fullvärdet återspeglar en verklig affär. Går godset via hälare, vilket många gånger är fallet vid normalfall och tips, lägger hälaren på 10-20 procent till slutkund.

Polismyndigheten i Stockholms län

Godsets destination

Det tillgripna godset läggs sällan på förvaring innan det avyttras. Oftast gör man sig av med det några timmar efter inbrottet eller dagen efter. I de fall godset förvaras görs det på varierande platser. Exempel på gömställe uppges vara i skogen, i förråd, i hemmet, i lada på landet, i släp/husvagn eller i bilen. Det dröjer i undantagsfall mer än 2 dygn innan godset är sålt och allra längst ligg tid har angivits med upp till 7 dagar.

Vad avhåller från bostadsinbrott?

Tabellen nedan ger svar på vad gärningspersonerna i rangordning upplevt som mest avhållande när det är fråga om att begå bostadsinbrott. Det lägsta poängtal som är möjligt i tabellen är 20 och motsvarar att varje av de 20 intervjupersonerna svarat en etta. Omvänt är det högsta talet 100 och motsvarar att samtliga personer svarat en femma. Med en etta avhåller det inte alls och med en femma avhåller det maximalt.

Resultatet av samtliga intervjuer i varje fråga har räknats ihop och delats med antalet intervjuer. På så sätt har ett medeltal räknats fram och den totala summan syns i tabellen. Högt poängtal har alltså högre avhållande effekt mot bostadsinbrott och omvänt vid låga tal.

Vad avhåller en gärningsperson från att utföra bostadsinbrott?	
Mycket människor i området	79
Vetskap om hund	78
Gallergrind	78
Fönstergaller	77
Vetskap om larm	76
Synliga människor i området	72
Eftersatt hus (oordning, brytskador, klotter)	72
Frågvisa människor i området	70
Säkerhetsdörr	66
Väl synbart inbrottsobjekt (fönster/dörr med boende mitt emot, företag, trafikerad gata el. liknande)	64
Antal lås på dörren	63
Kamerabevakning	59
Vetskap om att människor finns i området (t.ex. i angränsande lägenhet)	58
Typ av lås på dörren	58
Skylt om larm	56
Brytskydd med negativ brytvinkel längs hela dörrbladet	56
Skylt om kamerabevakning	54
Skylt om grannsamverkan	53
Öppen dörr	49
Skylt om bevakat område	45
Fönsterlås	45
Skylt om hund	42
Brytskydd (T-järn vid läsen)	40
Butiker i eller i nära anslutning till objektet	33
Stängd olåst dörr	31
Väl underhållet hus (god ordning, utan skadegörelse och klotter)	27
Fasadmonterad byggnadsställning	25
Avgränsning som markerar privat område (ex. staket, buskar)	24
Synligt "bytesvärde"	23
Skylt om privat område	21

Polismyndigheten i Stockholms län

Andra avhållande faktorer

Utöver det som framkommer i tabellen blev det i samtalen med gärningspersonerna också tydligt att det finns vissa förhållanden som man vill undvika i samband med inbrott. Utan inbördes ordning vill man undvika: hund, larm, polis och grannsamverkansperson. Dessutom vill man i allra högsta grad undvika att göra inbrott hos grovt kriminella.

Larm som är kopplade till reaktion av t.ex. granne eller vaktbolag anges vara mer avhållande än de utan. Man uppger även att vid de tillfällen man tänkt krossa en ruta för att ta sig in, har stora fönsterrutor mer avhållande effekt än små.

Hund

Vid fråga på hur man vet om det finns hund på objektet uppgav gärningspersonerna att man hör hundens rörelser, skällande och gläfsande utifrån.

När det gäller att göra inbrott på objekt med hund, har gärningspersonerna olika förhållningssätt. Vissa vill överhuvudtaget inte gå in i ett objekt där det finns hund, medan det inte alls bekommer andra. Endast skylt om hund, kan avhålla någon. Om det finns skylt om hund har alla utom en kontrollerat om det verkligen finns hund. Det är inte endast hundens eventuella fysiska närvaro som oroar en gärningsperson som tänker begå ett inbrott. Man beskriver ljudet av en hunds skällande som mycket negativt. Det är inte förknippat med hundens storlek, utan snarare kan små hundar skälla nog så mycket.

Det förekommer att det görs inbrott trots att det finns hund, men för vissa beror det på hundens storlek, ras och temperament. Exempel på hundar man undviker är schäfer, pitbull och rottweiler. Några uppger att man vet inte om hunden blir aggressiv även fast den är lugn när man står utanför dörren. Det var en person som undvek att göra inbrott i bostad p.g.a. att det fanns skylt om hund utanför, och denne angav som skäl: "Det kan vara så att man inte vet om hunden ligger och sover."

Av de som valt att gå in i objekt med hund har vissa varit väl förtrogna med hundar genom att de själva haft hund eller att de annars varit vana vid hundar. De har helt enkelt öppnat dörren och hoppats på att hunden ska springa ut och sedan har de själva gått in. Andra har öppnat dörren och sedan antingen kelat med hunden eller varit dominant och handgripligen tilldelat hunden spark/slag eller varit handfasta och tagit den i nackskinnet. Vid beställningsjobb har det hänt att hund varit ett hinder. Vid sådant tillfälle har man haft med sig korb eller en köttbit för att distrahera hunden. Det finns gärningspersoner som för "rätt" byte även kunde tänka sig att skjuta en hund.

Förvaring i bostaden

Det händer att människor låser in värdesaker i skåp och lådor eller i andra utrymmen inne i sin bostad. Av den anledningen kan det vara intressant att veta om gärningspersonerna valt att avstå från att tillgripa saken eller om de brutit upp det låsta skåpet eller utrymmet.

Polismyndigheten i Stockholms län

Det visade sig att samtliga som sett ett låst skåp eller utrymme blivit nyfikna och mer motiverade till att bryta upp det. Det har setts som självklart att det funnits något att stjäla däri och därför har man brutit upp låsningen. Det har varit ovidkommande med moraliska aspekter gentemot ägaren, t.ex. om skåpet i sig varit antikt och mycket värdefullt. Några angav att om skåpet i sig är värdefullt, överväger de att ta hela skåpet. Om skåpet är av den speciella sort som är avsedd att låsa in värdesaker i, t.ex. dokumentskåp, värdeskåp och kassaskåp, har det varit högintressant byte. Denna typ av skåp kunde om möjligt tas med, men ibland bröts det upp på plats. Det kunde också användas som ett intressant tips att vidarebefordra och då kunde tipset ge vinning.

Belysning på inbrottsobjektet

Att använda belysning på bostäders dörrar, fönster och fasader samt i anslutning till ett bostadsobjekt är något som vanligen rekommenderas ur brottsförebyggande synpunkt. Förutom att det ökar trevnaden upplevs belysta miljöer i allmänhet som tryggare än mörka.

Gärningspersonerna har varierande uppfattning om detta. De anger att belysningens eventuellt störande effekt beror på hur den är placerad, hur den används och hur objektet är placerat. Om ett objekt är ensligt beläget med långt till grannar eller om omständigheter som plank eller liknande omöjliggör insyn, kan det vara enbart positivt att få hjälp med belysning: "så man ser var man ska bryta". Är en rörelsedetektor ansluten till strålkastare väntar flera gärningspersoner på den mänskliga reaktionen av att belysningen går igång. Uteblir denna likställs detta med att funktionen saknar reaktion och därmed verkan. Av de 20 tillfrågade tyckte 3 att belysning var maximalt avskräckande, 4 att det var avskräckande till en 4:a på skalan, 7 till en 3:a, 5 stycken till en 2:a och 1 person till en 1:a.

Grannsamverkan

Samhällets tro på grannsamverkan och dess avskräckande effekter mot bostadsinbrott är ett faktum. Acceptansen för metoden att motverka bostadsinbrott vidimeras av polisen som varit motor och sett till att integrera grannsamverkan i samhället. Idén är väl beprövad i andra länder med sitt ursprung i Seattle, USA. Någon svensk utvärdering av projektet är inte känd.

Grannsamverkan är ingenting som sker av sig självt, utan det kräver engagemang. Det lokala engagemanget utgör grundidén. De som uppfyller kraven för grannsamverkan visar det genom tilldelade skyltar eller dekaler. På det här viset förmedlas informationen till den som funderat på att göra ett inbrott i ett bostadsområde med grannsamverkan.

Gärningspersoner som ger sig in i ett område kan genom skyltarna veta att de boende inte förvarar värdesaker i hemmet och om så sker är föremålen omsorgsfullt förvarade, inventerade och kanske även märkta. Är gärningspersonen påläst vet denne också att de boende har ett nätverk av kontaktpersoner och att de är uppmärksammade på boendesäkerhet genom allmän vaksamhet och i form av uppgaderat skalskydd. Till detta kommer att de boende har fört

Polismyndigheten i Stockholms län

inventarieförteckning med tillverkningsnummer/serienummer eller liknande igenkänningstecken på sina värdeföremål. Detta sammantaget ökar chansen för polisen att klara upp brottet och att återfinna stulet gods. De boende vet även vem de ska kontakta om det behövs, vilket innebär en tidsvinst för dem vid exempelvis inbrottsförsök.

Vad tycker då gärningspersonerna om grannsamverkan och har det avskräckande effekt mot inbrott? Frågan var en ja- eller nej-fråga och de har uppgivit ett definitivt svar: "Grannsamverkan har avskräckande effekt mot bostadsinbrott!" Med undantag av en har samtliga svarat att det är så.

Gärningspersonerna kunde inte i detalj återge vad grannsamverkan innebär men: "att folk kollar varandra" vet de, och det tycker de är ett bra sätt att motverka inbrott. Vissa gärningspersoner har tyckt att grannsamverkansområdena är helt ointressanta, eftersom det finns folk där som de inte vill bli gripna av. Några har blivit ertappade av grannsamverkanspersoner. De har känt stort obehag och önskat att polisen skulle anlända. Flera har uttryckt en allmän rädsla för att utföra bostadsinbrott i grannsamverkansområden.

Några har angivit att det har en avskräckande effekt men det under förutsättning att grannsamverkan fungerar. På följdfrågan om hur det yttrar sig, d.v.s. hur man vet om grannsamverkan fungerar, har flera svarat: "Det märker man rätt snart efter att man åkt in i ett område." Det märks om det finns engagerade personer där, både i bostäderna och om det rör sig personer i området. Trots uppfattningen om att grannsamverkan har avskräckande effekt mot inbrott har ändå många av gärningspersonerna utfört bostadsinbrott i grannsamverkansområden.

Upprepade inbrott

Att försöka säkerställa om gärningspersoner återkommer till samma bostad efter lyckat inbrott och varför så sker har uppmärksammats i denna studie.

Det kan finnas anledning att återvända till ett objekt oavsett om det varit försök eller fullbordat inbrott. Man får skilja på om samma gärningsperson som utfört inbrottet/försöket återkommer av någon anledning, eller om själva objektet i sig ligger så attraktivt till att det drar till sig upprepad brottslighet.

När gärningspersonerna svarat på frågan om de återkommer till samma bostad efter lyckat inbrott svarade 8 personer att de inte återkommer och 12 att de gör det. De som svarade att de återkommer uppgav att de kan ha missat eller inte fått med ett föremål som de ville ha och därför valde de att återkomma. Andra anledningar till att återkomma kunde vara att det var en plats som det var lätt att göra inbrott på. Skälen kunde även vara att inbrottet gav bra byte, eller att man återvände efter att försäkringsersättning utfallit vilket innebär att det finns nya saker.

Ett villkor för att återkomma i närtid var hos flera att inbrottet skulle vara oupptäckt. Några menade att inte heller efter att det varit inbrott ökade folk sitt skydd, och därför ökade inte svårighetsgraden till nästa gång. De som svarat nej

Polismyndigheten i Stockholms län

på frågan, angav som skäl till att inte återkomma: ökad risk att bli upptäckt eller att man inte vill riskera att förknippas med det föregående inbrottet.

När det gäller om man återkommer till samma bostad efter misslyckat inbrott (d.v.s. försök till inbrott), var svaret i vissa fall ja och i vissa nej. Som förklaringar gavs att om det syns att man varit där genom lämnade brytskador eller om man blivit sedd, återkom man inte. Hade man däremot inte lämnat några spår efter sig, beskrev man att det gick bra att återkomma. Några gärningspersoner sade att om det varit ett synligt försök uppdaterade ofta de boende skyddet.

Ett undantag från denna uppfattning var om man försökt ta sig in och avbrutit. Om ett avbrutet inbrott ska fullföljas, ska det ske inom någon timme, t.ex. efter att man hämtat nya krafter eller ny utrustning. Det är inte alltid detta fungerar, och om ett återupptaget inbrottsförsök inte utförts inom de närmaste timmarna eller dagarna vill man i vart fall inte vänta längre med att återkomma än upp till 6 månader.

Gärningspersonen

Gärningspersonerna begår inte uteslutande bostadsinbrott utan utför också andra brott. De brott som framkommit är narkotikabrott (eget bruk), häleri, olovlig körning, tillgrepp av fortskaffningsmedel och inbrott i företag. Många har angivit snatteri som ingångsbrott till sin brottsliga karriär.

Introduktion till inbrott

Av intervjupersonerna uppger 57 procent att de själva tog initiativet till sitt första bostadsinbrott, 36 procent att de gjorde det med en kompis som gjort det förut och 7 procent initierades av en person i familjen som gjort det förut. Deras ålder då de första gången utförde bostadsinbrottet varierade från den yngste som var 7 år till den äldsta som var 19 år. En genomsnittlig ålder blev 14 år.

Anknytning

När gärningspersonerna för första gången utförde bostadsinbrott gjordes det i det närliggande området eller i ett område som de var mycket väl förtrogna med. De var förtrogna på så sätt att de bodde, hade släktingar eller nära bekanta där. Den eller de som de utförde inbrottet tillsammans med kände området väl. Inbrottet kunde ske på samma eller närbelägen gata till den egna bostaden, några uppgav att de tidigt i sin brottsliga bana har utfört inbrott hos grannen.

Detta med att vara väl förtrogen med sitt inbrottsområde är signifikativt för inbrott som skett i början på inbrottskarriären. Senare varierar det hur man valt sina objekt. Då har anknytning till inbrottsobjektet ingen eller mycket liten betydelse men man väljer inte att göra inbrott i sin närhet. En av de intervjuade formulerade det som: "Man skiter inte i sin egen trädgård."

Polismyndigheten i Stockholms län

Stimulansmedel

De stimulansmedel som förekommer bland gärningspersonerna är alkohol, hasch, amfetamin, kokain, tabletter (t.ex. rohypnol) och heroin. Blandmissbruk där ingen specifik drog enskilt används förekommer. I de fallen används varierande droger beroende på tillgång. Den drog som dominerat hos gärningspersonerna är amfetamin.

Beteende och risktagande vid brottet

Rishtagandet varierar när ett bostadsinbrott ska begås. Flertalet uppger att dagsformen har väsentlig betydelse för om eller hur inbrottet sker. Mår personen bra kan inbrottet ske på annat sätt och med annat upplägg än om denne mår dåligt. Att vara ur form kan göra att man låter bli att utföra inbrottet, eller att man utsätter sig för större risk än man annars skulle göra för att kunna utföra inbrottet.

Om gärningspersonen upptäcks under pågående inbrott kan denne ha mycket hög adrenalinhalt. En gärningsperson uttryckte: "Alla sinnen är på helspänn och den som kommer i min väg utgör ett stort hinder." Gärningspersonen vet att en målsägare eller ett vittne kan se till att begränsa dennes liv genom att i förlängningen skapa förutsättning för påföljd eller fängelsestraff.

Flera av gärningspersonerna som blivit upptäckta under pågående inbrott har kalkylerat med att ta till våld om de skulle behöva. Det kan innebära att de tar med sig någon som inte är rädd för att slåss. Andra har angivit att de inte skulle ta till våld även om de blev påkomna under pågående inbrott, inte ens om de blev angripna.

I de allra flesta fall försöker gärningspersonerna undvika konfrontation med våldsinslag. De säger att utgången i hög grad beror på den de konfronteras med. Gärningspersonerna är väl medvetna om att påföljd för misshandel och ev. rånssituation innebär problem och det är inte därför de är där. Rån innebär också högre straff. Andra har förberett sig på att förklara sin närvaro.

Exempel på en sådan förklaring kan vara att man utger sig för att vara någon annan. Ett exempel på förslagenhet i bortförklaring kan vara att gärningspersonen säger: "Det har varit inbrott, jag tar dom!" eller "Polisen! De stack åt det hållet!"

Tillsammans är de fullkomligt enade om att de inte medvetet skulle välja något objekt för inbrott där de boende är hemma, även fast det i många fall hänt av misstag. Flera av de intervjuade har angivit att de känner folk som inte drar sig för att göra inbrott trots att de vet att personer ligger och sover i bostaden. Detta tillhör undantagen men det förekommer.

Vart går vinsten?

Pengarna som inbrotten genererar används bl.a. till uppehälle och för att köpa droger. Man köper även saker och resor och det finns flera som använt pengarna till att "flasha" (d.v.s. visa upp för andra att man har pengar.)

Polismyndigheten i Stockholms län

Skäl att sluta

Att en aktivitet varar tills den avbryts oavsett om det är frivilligt eller ofrivilligt hör till naturens egen lag. Orsakerna till att gärningspersonerna valt att avbryta sin inbrottsaktivitet varierar. De allra flesta avbryter samtidigt som de slutar med droger. Det kan vara för att pengar inte längre behövs till droger men också för att bostadsinbrott är ett brott som ofta genomförs under drogpåverkan. Det finns även andra anledningar till att sluta. En av de intervjuade slutade för att dennes inbrottspartner slutade, några slutade p.g.a. egna samvetskval, en tredje slutade sedan denne fick se och uppleva en målsägares reaktioner i domstol, och en annan slutade för att en nära anhörig blev utsatt för inbrott. Flera har angivit personlig mognad med förändrad syn på livet och mer förstånd som anledning till att sluta med bostadsinbrott.

Vissa anger att de inte vill skada sig själva eller andra människor. Skadan kan gälla både målsägarens integritetskränkning men även risk för personskada, såväl egen som andras. Vinsten i förhållande till det upplevda risktagandet bedöms som liten och dessutom finns uppfattningen att bostadsinbrott genererar förhållandevis hög straffsats (lägst 6 mån och högst 6 års fängelse.) Att slippa fängelse har inte varit den dominerande orsaken till att sluta med bostadsinbrott, men fängelsestraffet har ändå givit dem en tankeställare under tiden det pågått. En del har angivit straffet som negativt och till och med räknat på att byta brott för att åstadkomma större vinning och lägre straffsats.

Tidsintervallen som gärningspersonerna varit aktiva och utfört bostadsinbrott under har varierat från 1 år till 35 år. I genomsnitt har de varit aktiva under 12,5 år.

Moral

Som nämns i föregående stycke kan det hos gärningspersoner finnas moraliska betänkligheter. De fick svara på en fråga med direkt moralisk innebörd. Frågan löd: "Finns det något rum som är fredat?", d.v.s. att ett inbrott till exempel inte direkt ska behöva drabba barn. Av personerna svarade 13 att det finns rum som är fredade medan 7 personer svarade att man tar det man behöver oavsett rum. De som tyckte att det fanns fredade rum nämnde sovrum och barnens rum som sådana. Vissa uppgav sovrummen som fredade med förbehåll om det fanns synligt värde där.

Frågan kompletterades därför med om de skulle tillgripa ett synligt värde i dylikt rum. Av de 13 som svarat att de inte skulle gå in i vissa rum, ändrade sig 7 personer. Om förutsättningen var att det fanns ett synligt värde ansåg därmed 14 personer att det inte fanns rum som var fredade och 6 att det fanns det. Exempel på de olika förhållningssätten ges genom följande citat: "Sovrum för såväl vuxna som barn är fredad zon, där går man inte in", "Sovrum är okey att ta ifrån om det är högt värde", "Barnens rum kan jag gå in i om det finns värde där, men jag skulle aldrig ta en spargris, det är för personligt."

Polismyndigheten i Stockholms län

Upptäcktsrisk

Gärningspersonerna har fått ange det sammanlagda antalet bostadsinbrott som de begått. Sedan har de gjort en uppskattning av hur stor del av inbrotten de blivit dömda för, vilket har angivits i procent. Av svaren framgår att vissa aldrig har åkt fast och att två har blivit dömda för 10 procent av sina utförda inbrott. Ett medeltal är att man blivit dömd för 2,4 procent av de faktiskt genomförda inbrotten. Medeltalet drogs upp av de två som uppgav 10 procent. Om man undantar dessa två, skulle medeltalet bli 1,15 procent.

Det finns fragment av uppgifter om hur många inbrott som en gärningsperson genomfört under ett år och även antal totalt begångna inbrott. Vissa personer har begått 20-40 inbrott under ett år, och det finns gärningspersoner som sagt sig ha utfört mer än 500 inbrott sammanlagt under hela sin inbrottskarriär.

Förslag till åtgärder

Brottsförebyggande åtgärder i stort

1. Objektet

Gör inbrottsobjektet oattraktivt med hjälp av inbrottsskydd, objektets placering, placering i förhållande till andra verksamheter och aktiviteter samt placering i ett geografiskt och socialt sett ej utsatt inbrottsområde.

2. Ökning av upptäcktsrisk

Reducera möjligheten till inbrott genom fast eller rörlig bevakning av polis, bevakningsbolag eller grannsamverkanspersoner eller andra människor. Åtgärder som har skrämseleffekt kan också användas. Där har skyltar, djur, tekniska lösningar med timer på belysning eller radio i vissa fall god effekt.

3. Boende

Om den boende vill minska risken för inbrott ligger det i dennes ansvar att se till att bostaden verkar bebodd/frekventeras även när den inte är/gör det. Städa området från insynsskydd i form av växtlighet och annat intill bostaden, men minska även en inbrottstjuvs eventuella vinst genom att inte ha stöldbegärliga saker i bostaden.

4. Gärningspersonen

Påverka gärningspersoner genom att informera dem om vilka effekter och verkningar inbrott har, och att med uppföljning uppmärksamma gärningen.

5. Gods

Se till att avsättning för gods försvåras genom att sprida information om det enskilda ansvaret vid köp av gods beskrivet i godtrosförvärvslagen. Att märka gods samt inventera serienummer och tillverkningsnummer ökar identifierbarheten.

Polismyndigheten i Stockholms län

Förslag till de boende

Var observant på personer i eller omkring fastigheten, ensamma eller tillsammans, med eller utan fordon. Att använda timer till belysning eller radio kan skapa en osäkerhetskänsla för den som ska välja inbrottsobjekt.

Rekommenderade åtgärder

- ◆ Anmäl ditt inbrott utan dröjsmål och ta dig tid att registrera tillgripet gods direkt. Även saker utan direkt värde som medicin, recept och plastkort med namn är igenkänningsbara och bör anges i anmälan.
- ◆ Delta i grannsamverkan.
- ◆ Var säkerhetsmedveten. En gärningsperson sade: "En klassiker är att kolla vem som har tvättstugan, inte sällan lämnas dörren till bostaden olåst när man är i tvättstugan och det är bara att hämta plånbok eller annat lättillgängligt."
- ◆ Ta bort skymmande växtlighet/föremål för att skapa insyn.
- ◆ Skapa aktivitet i området (promenera, cykla, motionera).
- ◆ Låt barnen leka i området (gärningspersonerna har sagt: "barn i sitt bostadsområde är sällan rädda för att fråga en okänd vem denne är, eller vart denne är på väg.")
- ◆ Använd timer till belysning, radio eller tv under tid för normal användning. Förvissa dig om att volymen hörs till utsidan av bostaden. Tänk samtidigt på att belysning, särskilt utomhusbelysning som står på dagtid, kan signalera frånvaro.
- ◆ Förvara inte värdefulla saker i hemmet. Om du ändå gör det ska du inte berätta om detta. Upplys även barnen om att de inte ska berätta för andra om era ägodelar. Förvara inte värdesaker i tvättkorg eller frys eftersom detta är välkända gömställen.
- ◆ Om telefonsvarare används, använd inte ett avslöjande meddelande om att ni är borta. Använd t.ex. följande meddelande: "Jag kan inte ta ditt samtal just nu vänligen ring senare." Låt telefonsvararen gå på efter en eller två signaler. Detta gör att det blir svårare att ringa upp och stå utanför och höra att det ringer i en bostad som man tänker göra inbrott i.
- ◆ Parkera bil på infart och flytta den dagligen.
- ◆ Se till att det ligger sopor i soptunnan.
- ◆ Om du träffar en okänd person i trappuppgången, våga ställ en fråga och följ upp denna (t.ex. "Ursäkta, vem söker du?")
- ◆ Skriv inte ditt namn synligt (för obehöriga), i port synlig från gatan.
- ◆ Använd om möjligt hemligt telefonnummer.
- ◆ Ha stor brevlåda eller få hjälp med kontinuerlig tömning.
- ◆ Använd "bortasäker låsning" i form av tillhållarlås eller lås med spärrfunktion (detta försvårar för ev. gärningsperson att vid inbrott ta sig ut den normala vägen och därmed ökar upptäcktsrisken).
- ◆ Skydda bostaden med skalskydd, t.ex. lås och larm.
- ◆ Värna trappuppgången. Den ska inte betraktas som ett allmänt utrymme, eftersom den i de flesta fall är privat område och också ska betraktas som sådant.

Polismyndigheten i Stockholms län

- ◆ Undvik att förvara nycklar i hemmet (till t.ex. bilar eller arbetet). Om nycklar ändå förvaras i hemmet, förvara dem säkert. Det händer att gärningspersoner tillgriper bil på inbrottsobjekt.
- ◆ Plocka undan värdesaker och var hemma när utomstående t.ex. ska renovera i ditt hem.
- ◆ Vid byggnadsställning längs fasad, täck insyn till din bostad med t.ex. persienn/rullgardin och ställ säkerhetskrav på dem som uppför byggnadsställningen.
- ◆ Om du blivit utsatt för inbrott, ta god tid på dig att precisera och beskriva gods vid anmälanstillfället. Detta ökar dina chanser att få tillbaka tillgripet gods. (Exempelvis: 1 guldring, 30 gr, gulfärgad, 18 karat, med vit sten, diamant åttkantig, fasett slipad i kona med lagning i steninfästningen).
- ◆ Skym insyn till extralåsets låskolv (vanligen tillhållarlås) med ett täckbleck från utsidan så det inte syns om det är låst, eftersom detta lås vanligen är låst när folk lämnat hemmet.
- ◆ Vid misstanke om brottslig verksamhet, våga visa att du är hemma och att gärningspersonen är iakttagen.
- ◆ Om du upptäcker ett pågående brott är det lämpligast att iaktta och påkalla polis och ev. grannar. Försök att uppträda bestämt, lugnt, sansat, artig och trevligt samt att inte använda en hotfull attityd.
- ◆ Om säkerhetsåtgärder har vidtagits, markera gärna detta med väl synlig skylt.

Förslag till fastighetsägare, hyresvärdar, bostadsrättsföreningar m.fl.

Ett inbrottsobjekts direkta omgivning ska gärna omgärdas av aktivitet eftersom det då betraktas som svårare att göra inbrott i.

Många gånger sitter namntavla över hyresgäster innanför porten, ofta även väl synlig genom porten utifrån. Om en boendelista ska sitta i trappuppgången/allmänutrymme bör den inte sitta så att den är synlig utifrån. Det är lätt att ringa nummerupplysningen och få telefonnummer och därefter är det enkelt att via telefon ringa och kontrollera om de boende är hemma. Är den boende inte hemma kan en gärningsperson istället ringa grannen och ljuga sig till portkoden.

Rekommenderade åtgärder

- ◆ Anmäl inbrott så fort de inträffar.
- ◆ Uppmuntra till grannsamverkan.
- ◆ Om möjligt, främja blandade åldrar, äldre och unga, i fastigheten samt även skiftestjänstgörande. På så sätt ökar frekvensen av människor under varierande tider i fastigheten.
- ◆ Inför s.k. portvakt (ansvarig för porten).
- ◆ Hundägare har en positiv effekt. En gärningsperson uttryckte: "Hundägare är mycket effektivare mot bostadsinbrott än grannsamverkan. De är nyfikna, känner varandra och är ute udda tider och i alla väder."
- ◆ Installera IR (infraröd) mottagare till portar för att utesluta användande av gamla huvudportkoder till posten och andra.

Polismyndigheten i Stockholms län

- ◆ Upprätthåll en god säkerhet i och omkring fastigheten.
- ◆ Byt portkoder regelbundet och använd insynsskydd för kodpanelen.
- ◆ Inför elektroniskt portkodssystem med loggning, som informerar om vem som öppnade och när. Dessa uppgifter kan vara av intresse för polisen efter inbrott.
- ◆ Stärk porten och övriga ingångar (fönster i markplan, bakdörrar, takluckor) med motståndskraftiga lås-/el-slutbleck och brytskydd.
- ◆ Se till att förvaring av nycklar och ev. huvudnycklar sker i för sådana avsedda skåp, och skapa noggranna nyckelrutiner.
- ◆ Verka för att vid äldreboende och renovering av fastigheter införa nyckelskåp med elektronisk behörighet och registrering, dels för tillträde till skåpen, dels för uttag av varje individuell nyckel.
- ◆ Vid renovering med byggnadsställning, se till att hänsyn tagits till säkerhetsaspekterna.
- ◆ Undvik porttelefon för öppning av port, såvida den inte är kopplad till kamera.

Förslag till polisen

Eftersom framgångarna är sparsamma när det gäller antalet uppklarade bostadsinbrott kontra antalet genomförda kan alternativa metoder uppmärksammas. Förebyggande åtgärder kan innebära att informera presumtiva gärningspersoner för att förhindra nyrekrytering. Återfallsförbrytare som dömts kan bearbetas genom deltagande i projekt mot det specifika brottet. Att vidta åtgärder mot bostadsinbrott skulle sannolikt minska nyrekryteringen av gärningspersoner och dämpa de redan aktiva.

Rekommenderade åtgärder

- ◆ För dialog med de myndigheter som erbjuder rehabiliteringsåtgärder för gärningspersoner mot återfall i bostadsinbrott.
- ◆ Var uppmärksamma på egna arbetsmetoder. Gärningspersoner uppger att sirener hörs mycket långt och ljud är stressande. Många gärningspersoner uppger att anspänningen vid pågående bostadsinbrott är fullständig.
- ◆ Utbilda allmänheten till att faktiskt ifrågasätta misstänkta, obehöriga personer.
- ◆ Engagera de boende i grannsamverkan och i uppföljning av projektet, t.ex. genom kontaktpersoner.
- ◆ Följ upp varje inbrott med återbesök och anslag och via grannsamverkanspersoner (e-post) där det framkommer att polisen uppmärksammat att det varit inbrott.
- ◆ För att öka tipsen, upprätta gratis tipstelefon till polisen (114 14 är förknippat med kostnad).
- ◆ Skapa en Internetportal där inbrottsforum kan diskuteras (motsvarande handelns www.safesite.se).
- ◆ Utbilda poliser i godssökning och godsigenkänning samt dess svårigheter/möjligheter.
- ◆ Se till att inte nämna interna rutiner vid gripande/omhändertagande som t.ex. när egna skiftbyten sker.
- ◆ Gör bostadsinbrottsinsatser efter analys, där det föreligger störst risk för inbrott.

Polismyndigheten i Stockholms län

- ◆ Håll undervisning i skolan, t.ex. årskurs 6, där polis tillsammans med f.d. kriminell informerar.
- ◆ Inför rutiner för polispersonal gällande handhavande av pantkvitton som anträffas på gärningspersoner. Var även uppmärksamma på att recept och medicin utställda i annans namn kan härröra från inbrott.
- ◆ Informera, internt och externt, om vikten av att anmälningsupptagning sker skyndsamt.
- ◆ Inför daktyloskoperingsrutiner⁶ så att målsägare/vittne i möjligaste mån får se nytagna fotografier och därigenom lättare kan identifiera aktiva gärningspersoner vid ev. fotokonfrontation.
- ◆ Brottskoda bostadsinbrotten rätt så att adekvata följdåtgärder snabbt ska kunna vidtas.
- ◆ Anta ett mer proaktivt förhållningssätt genom att följa upp och slå registerfrågor på bilar som varit synliga eller avvikit från brottsplats så att ni senare kan kalla ägaren till förhör. Det kanske inte alltid renderar i ett slutredovisat ärende till åklagare, men det har sannolikt brottspreventiv effekt. På så sätt ringar man in dessa personer som vistats på eller i anslutning till brottsplats, men som annars inte blir berörda av händelsen.
- ◆ Varje inbrott bör åtföljas av teknisk undersökning. Detta är inte bara en brottsupplklaringsfråga utan även en förtroendefråga för polisen gentemot allmänheten.
- ◆ Tillsätt en inbrottsgrupp där övergripande kompetens finns och eftersträva samsyn kring bostadsinbrottsproblematik/arbetsätt i hela landet.
- ◆ Taktisk spaning på inbrottstjuvar kan leda till gripande av gods- och narkotikahälare.
- ◆ Vid inbrott i bostad med larm finns chans att gripa om uttryckningstiden kan sänkas.
- ◆ Öka synligheten i bostadsområden.
- ◆ Uppmärksamma att en tillgripen bil som påträffas i ett bostadsområde mycket väl kan tillhöra gärningspersoner som utför bostadsinbrott.
- ◆ Påverka mobiloperatörer till någon form av registrering vid köp av kontantkort.
- ◆ Samverka med sjukvården/missbrukarvården med syfte att öka möjligheten för motiverade missbrukare att komma till vård.
- ◆ Driv kampanj om innebörden av godtrosförvärvslagen.

Övriga inbrottsförebyggande åtgärder

- ◆ På stadsbyggnadskontor och i kommuner finns kompletta ritningar över fastigheter med ritade ingångar/utgångar, planlösning och så vidare. Det är bra om tillgången till dessa kan begränsas.
- ◆ Integrera bostadssäkerheten i ett tidigt stadium vid renoveringar och nybyggnationer. En bra handledning kan fås genom handboken BoTryggt 05, se www.botryggt.se.
- ◆ Påverka handlarna att införa t.ex. legitimationskontroll/åldersgräns vid köp av typiska brytverktyg som extra stor skruvmejsel, kofot, bultsax.

⁶ Daktyloskopering, signalements och fingeravtrycksupptagning.

Polismyndigheten i Stockholms län

- ◆ Nyckelkontrollen bör följas upp. Det finns oseriösa nyckeltillverkare som tillverkar nyckelämnen med spärrade profiler. Detta försvårar begränsningen av nycklar hos de som inte är behöriga. Ett sätt att motverka detta är att använda flera system för passage och tillträde. Exempelvis kan kombination av kort, kod och nyckel användas. System för att åstadkomma detta finns och de är flexibla.
- ◆ Använd befintliga krafter som t.ex. *farsor & morsor på stan* för att verka mot inbrott.
- ◆ El- och teleskåp bör ses över när det gäller motståndskraft mot inbrott.

Avslutande diskussion

Stimulansmedlen och deras inverkan

Drogerna och även alkoholen har en central roll för gärningspersonens handlande. Gärningspersonerna har vittnat om att de är okontrollerade inför sitt missbruk och de allra flesta slutar göra inbrott i samband med att de avslutar missbruket. De beskriver att berusningen lugnar nerver och förändrar sinnestillstånd. För att få tillgång till berusningen krävs droger/alkohol och för detta krävs pengar. Missbruket har i de kretsar där intervjupersonerna befunnit sig finansierats genom brott.

Tillgången är en del av problemet med narkotika, men för att hela kedjan i kampen mot narkotikan ska fungera krävs bl.a. även att det är lätt för den som hamnat i missbruk att få hjälp. Gärningspersonerna har vittnat om att det inte finns några platser till snabb avgiftning och uppföljningsbehandling.

Drogavslutningsproblematik

Som ett exempel på detta uppger personalen på beroendeakuten (BAS) på Sankt Görans sjukhus i Stockholm, att de inte tar in personer för avgiftning med abstinens av t.ex. heroin/amfetamin som enskilt skäl. Detta innebär i praktiken att den missbrukare som vill avsluta sitt missbruk (men är tveksam, vilket ofta är fallet) förutom sin vanda för förändrad livsstil, framtida försörjning, utbildningsomstart och att byta vänkrets, också måste ta uti med ett försvårande steg till avslutandet, eftersom det tar tid att få behandling. Behandlingen som kan ordinerats ska föregås av en utredning och planläggning. Att då som missbrukare vara stark och rationell och ta kontakt med sociala myndigheter under deras öppettider och hålla ut tills utredningen är klar är för många ogenomförbart.

En missbrukare som har abstinens har det kontinuerligt under en avgiftningsperiod. Alternativen för missbrukaren är att stå ut eller att tillföra mer stimulansmedel och så är det fortsatta missbruket igång. Ett annat problem för missbrukaren är den alternativa försörjningen till mat och uppehälle (d.v.s. en försörjning som inte är grundad på brottslig verksamhet, i det här fallet bostadsinbrott) under den känsliga tiden direkt efter det personliga beslutet, att i det första skedet försöka bli kvitt sitt missbruk.

För att detta ska fungera behövs det insatser för de beroende så att de på ett enkelt sätt kan välja en annan väg än den inom missbruket. Nu är det en mycket svår väg att ta sig ur ett missbruk, men det borde vara lätt att få direkt hjälp på t.ex. en avgiftningsenhet för den missbrukare som behöver och vill det.

Samtidigt har samhället så mycket att vinna på att få ut varenda motiverad missbrukare ur missbruket, inte minst i brottspreventivt syfte. Om resurser kunde läggas på att skapa ett avgiftningscentrum som verkade för lättillgänglighet för alla missbrukare som vill ta sig ur missbruket kunde det åtminstone underlätta för dem som är villiga att försöka.

Polismyndigheten i Stockholms län

Vägval för grannsamverkan

Med åren har vissa områden som en gång i tiden engagerat sig i grannsamverkan "somnat in" eftersom folk har flyttat och tillkommit. Grannsamverkan fungerar normalt som ett kontaktnät och om länkar bryts genom att kontaktpersoner flyttar är det inte säkert att någon annan axlar detta uppdrag. Då kan det hända att försörjningen av att vidarebefordra händelser och information till och från de boende försvagas.

Informationen som närpoliserna vid uppstartandet förmedlat till kontaktpersonerna och boende kan av naturliga skäl ha glömts bort eller blivit inaktuell med tiden. Precis som all kunskap behöver den förnyas och aktualiseras löpande. Arbetet kan inte bli framgångsrikt i ett område med kontaktpersoner som är inaktuella kombinerat med att polisen inte lägger samma kraft på att nystarta och bibehålla grannsamverkan.

Grannsamverkan är en folkrörelse och av tradition ett av polisens skötebarn. Ska grannsamverkan fortleva med en positiv och sund utveckling bör riktlinjer för detta dras upp. Om polisen fransäger sig huvudansvaret för grannsamverkan, är frågan om det finns det någon annan naturlig kraft som kan driva grannsamverkan med framgång. Oavsett hur polisen väljer att lösa detta, vet vi att metoden skapar trygghet och har effekt mot bostadsinbrott och andra brott.

Framtidsutsikter

Bostadsinbrott är bland de brott som har mycket låg uppklaringsprocent. I och med det ges litet utrymme för att motverka brottstypen med systematiska straffåtgärder. Straffåtgärder har för övrigt angivits som endast en av faktorerna som påverkar gärningspersonerna till att upphöra med bostadsinbrott och straffet har inte varit en framträdande avhållande faktor. Att det är så kan bl.a. bero på att straffen hitintills i så liten utsträckning har förverkligats. Om inte en radikal förändring sker som gör att uppklaringsandelen stiger, kommer det i sin tur kunna göra att gärningspersonerna som utför bostadsinbrott tenderar att fortsätta med sin verksamhet.

Godsavsättning

Förhållandet mellan gärningspersonen – objektet – godset och mottagaren av godset, avgörs bland annat av att det finns en mottagare. Utan godsmottagare/köpare skulle inbrottsgärningen inte vara lönsam och därmed skulle inbrotten i det närmaste sluta existera. Mer än tre fjärdedelar (76,45 %) av gärningspersonerna beskrev att det är pengarna som driver dem till gärningen. Av den anledningen finns det goda skäl att försöka reducera hela kedjan som har med godset att göra.

Samtal med gärningspersoner som metod

Man ska veta att de som ställt upp på intervju gjort något (upprepade bostadsinbrott) som de inte är stolta över att berätta om, vare sig för polisen eller andra. Att ändå frivilligt delta i intervju är ett tecken på mognad, mod och kanske ånger för handlingarna. Med den här insikten förefaller det naturligt att intervjusituationen ibland varit mycket ansträngd med inslag av känslösvängningar. Intervjuerna i sig kan ha givit en brottsförebyggande effekt.

Man kan tänka sig att en gärningsperson som begrundar sitt eget beteende utifrån ingående frågeställningar om sitt handlande kommer närmare ett avslut från den brottsliga verksamheten om så inte redan skett. Det har säkert även betydelse vem som leder en sådan intervju med tanke på känsligheten i situationen. Erfarenheten, legitimiteten och förståelsen som många poliser besitter underlättar sannolikt för båda parter.

Att ta del av gärningspersoners erfarenheter har visat sig vara en framgångsrik metod för att nå speciell information. Den här metoden har i det här fallet använts mot bostadsinbrott men skulle likväl kunna användas för att ta reda på ungdomars syn på polisen, våldsmäns agerande mot speciella grupper, eller mot vilket problem som helst. Kunskapen detta ger kan sedan användas till att skapa en god plattform för att skapa relevanta motmedel.

FRÅGEFORMULÄR

Samtliga frågor gäller inbrott i bostad.

De svar du lämnar är ett av ca 20 och källan är avidentifierad och anges inte.

Frågeställningarna är utformade med kryssrutor där exakta svar kan ges, alternativt med fria svar eller med frågor med skalindelningen 1-5.

1. Har inbrott skett i stad eller landsort?

Stad Landsort

INBROTTSOBJEKTET

2. Väljs det minst skyddade objektet i området/porten?

Stämmer					Stämmer
Inte alls					Precis
1	2	3	4		5

3. Kan den boende "locka till sig" ett inbrott?

Stämmer					Stämmer
Inte alls					Precis
1	2	3	4		5

4. Finns det något som kan avhålla en gärningsperson från att göra inbrott?

Ja Nej

VAD AVHÅLLER FRÅN ATT UTFÖRA INBROTT?

5. Avgränsning som markerar privat område (t.ex. staket, buskar)?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

6. Skylt om privat område?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

7. Skylt om hund?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

8. Skylt om larm?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

9. Skylt om bevakat område?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

10. Skylt om grannsamverkan?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

11. Skylt om kamerabevakning?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

12. Butiker i eller i nära anslutning till objektet?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

13. Vetskap om att människor finns i området (t.ex. i angränsande lägenhet)?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

14. Synliga människor i området?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

15. Mycket människor i området?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

16. Eftersatt hus (oordning, brytskador, klotter)?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

17. Väl underhållet hus (god ordning, utan skadegörelse och klotter)?

Avhåller				Avhåller
Inte alls				maximalt
1	2	3	4	5

18. Frågvisa människor i området?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

19. Vetskap om larm

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

20. Fasadmonterad byggnadsställning?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

21. Synligt "bytesvärde"?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

22. Vetskap om hund?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

23. Säkerhetsdörr?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

24. Fönstergaller?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

25. Gallergrind?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

26. Fönsterlås?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

27. Typ av lås på dörren?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4		5

28. Antal lås på dörren?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4	5	

29. Brytskydd med negativ brytvinkel längs hela dörrbladet?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4	5	

30. Brytskydd?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4	5	

31. Stängd olåst dörr?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4	5	

32. Öppen dörr?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4	5	

33. Kamerabevakning?

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4	5	

34. Väl synbart inbrottsobjekt? (fönster/dörr med boende mitt emot, företag, trafikerad gata)

Avhåller					Avhåller
Inte alls					maximalt
1	2	3	4	5	

35. Annat?

.....

FÄRDIGHET

36. Hur tar man sig förbi porten, (om port finns)?

☐	Bryter
☐	Går med när någon annan öppnar
☐	Med kod
☐	Med nyckel
☐	Via entréfönster på port eller i anslutning till port
☐	Manipulerar låset (ställer upp dörr)
-

37. Är det svårare att göra inbrott via fönster om fönstret har fönsterlås?

Ja Nej

38. Vad gör du om du anträffar låst skåp/utrymme? (även antikt värdefullt skåp)

.....

39. Har det avskräckande effekt om platsen där inbrottet ska begås är belyst?

Stämmer					Stämmer
Inte alls					Precis
1	2	3	4		5

40. Vilken är sämsta vägen in i en bostad villa/lägenhet?

Fönster	Krossat fönster	Dörr	Altan/balkongdörr	Garage
☐	☐	☐	☐	☐

41. Vilken är sämsta vägen ut ur en bostad?

Fönster	Krossat fönster	Dörr	Altan/balkongdörr	Garage
☐	☐	☐	☐	☐

42. Vilken är den bästa vägen in i en bostad villa/lägenhet?

Fönster	Krossat fönster	Dörr	Altan/balkongdörr	Garage
☐	☐	☐	☐	☐

43. Vilken är den bästa vägen ut ur en bostad (villa/lägenhet)?

Fönster	Krossat fönster	Dörr	Altan/balkongdörr	Garage
☐	☐	☐	☐	☐

44. Har det betydelse om det syns att ingen är hemma (t.ex. genom släckt kvällstid)?

Stämmer					Stämmer
Inte alls					Precis
1	2	3	4		5

45. Har grannsamverkan avskräckande effekt mot inbrott?

Ja Nej

INFÖR ETT INBROTT

46. Var är det enklast att göra inbrott?

Lägenhet

Radhus

Parhus

Villa

47. När på året är bästa tiden att göra bostadsinbrott?

Vår
Sommar
Höst
Vinter

48. Varför?

.....

49. Används handskar vid bostadsinbrott

Ja

Nej

Ibland

50. Används verktyg för att ta sig in?

Ja

Nej

51. Vilket eller vilka verktyg används?

.....

52. Är man ensam vid bostadsinbrott?

Ja

Nej

53. Hur många personer är lämpligast att vara vid bostadsinbrott?

1
2
3
4
Annat

54. Vilken är den lämpligaste klädseln vid inbrott?

.....

55. När är den bästa tiden att göra inbrott?

Morgon 06.00-10.00

Dag 10.00-18.00

Kväll 18.00-24.00

Natt 24.00-06.00

56. Hur lång tid tar ett inbrott från ingång till utgång?

.....

57. Finns det någon/något som absolut inte ska finnas på eller i angränsning till ett inbrottsobjekt?

.....

58. Är något rum fredat (t.ex. barnens rum)

Ja

Nej

59. Sker rekognosering innan inbrottet?

Stämmer

Inte alls

1

2

3

4

Stämmer

Precis

5

60. Vad består rekognosering oftast av?

.....

61. Vilket är ditt bästa råd till den som vill undvika inbrott i bostaden?

.....

62. Återkommer gärningspersoner till samma bostad efter lyckat inbrott?

Ja

Nej

63. Varför?

.....

64. Om ja på föregående fråga, inom vilken tid är det bäst att återkomma?

0-6 mån

6 mån –1 år

1-2 år

3-4 år

4-5 år

5-10 år

Senare

65. Återkommer gärningspersoner till samma bostad efter misslyckat inbrott?

Ja

Nej

66. Varför?

67. Om ja på föregående fråga, inom vilken tid är det bäst att återkomma?

0-6 mån

6 mån –1 år

1-2 år

3-4 år

4-5 år

5-10 år

Senare

68. Är bostadsinbrott planerade?

Stämmer

Inte alls

1

2

3

4

Stämmer

Precis

5

69. Är bostadsinbrott en impulshandling?

Stämmer

Inte alls

1

2

3

4

Stämmer

Precis

5

70. På vilket sätt?

71. Händer det att inbrott sker efter tips om inbrottsobjekt?

Stämmer

Inte alls

1

2

3

4

Stämmer

Precis

5

72. Varifrån kommer tipset?

73. Vilken information innehåller tipset?

74. Sker inbrott efter beställning?

.....

75. Vem gör beställningen? (företag, privatperson, hälare)

.....

76. Hur är fördelningen i procent tips/beställning/andra inbrott

Tips	%	Beställning	%	Andra inbrott	%
------	---	-------------	---	---------------	---

.....

77. Hur sker kontakten mellan beställare och uppdragstagare?

.....

78. Vilken information delges vid beställningsjobb?

☐ Ja	☐ Nej	Tider när objektet är obevakat
☐ Ja	☐ Nej	Vad som finns att tillgripa
☐ Ja	☐ Nej	Svagheter i säkerheten
☐ Ja	☐ Nej	Förslag till tillvägagångssätt
☐ Ja	☐ Nej	Medhjälpsgärning (t.ex. ej låsa/larma fönster, dörr).

Övrigt.....

INBROTTSOBJEKTETS OMGIVNING

79. Ökar risken för inbrott beroende på objektets placering (undanskymd, enligt beläget)?

Stämmer	Stämmer
Inte alls	Precis
1	5
2	
3	
4	

80. Påverkar omgivningen (d.v.s. ökar risken om det finns husknut, buskage, högt staket, bygge) valet av inbrottsobjekt?

Stämmer	Stämmer
Inte alls	Precis
1	5
2	
3	
4	

81. Hur tar man sig till inbrottsobjektet?

.....

82. Var placerar man ev. transportmedel/bil? (inom vilket avstånd från objektet)

.....

83. Hur tar man sig från inbrottsobjektet?

.....

84. Har det geografiska läget betydelse för val av inbrottsobjekt? (storstad, närhet flyktväg)

Stämmer					Stämmer
Inte alls					Precis
1	2	3	4	5	

INBROTTPERSONEN

85. Hur introducerades du till inbrott?

.....

86. I vilken ålder introducerades du till inbrott?

.....

87. Har du anknytning till området/områden där du gjort inbrott?

Stämmer					Stämmer
Inte alls					Precis
1	2	3	4	5	

88. Vilken anknytning?

.....

89. Om du slutat med bostadsinbrott, vad grundade du det beslutet på?

.....

90. Görs inbrott under påverkan av droger/alkohol?

Ja Nej Ibland

.....

91. Under hur lång tid har du varit verksam med bostadsinbrott?

.....

MOTIV TILL INBROTT

92. Spänning	Pengar	hämnad	Påverkan av andra	Nyfikenhet	Annat
%	%	%	%	%	%

93. Om du hade pengar – skulle du ändå göra inbrott?

.....

94. Vad är ditt bästa råd till polisen för att förebygga inbrott?

.....

GODS

95. Hur attraktivt är det att tillgripa märkt gods?

Oattraktivt					maximalt attraktivt
1	2	3	4	5	

96. Vad används godset/pengarna till?

.....

97. Kan den boende förvara sitt gods i bostaden utan att det upptäcks?

Ja Nej

98. Finns det köpare till godset innan inbrott är utfört?

Ja Nej Ibland

99. Hur förmedlas kontakt mellan säljare och godsköpare?

.....

100. Vart tar det tillgripna godset vägen?

.....

101. Vad är man ute efter?

.....

102. Letar man efter medicin? Om ja var?

Ja

Nej

.....

103. Vad är ditt marknadsvärde vid försäljning – skillnad beställningsjobb

.....

104. Vad är hälarens marknadsvärde vid försäljning

.....

105. Hur förvaras godset tills det avyttras?

.....

106. Hur går försäljning av gods till?

.....

107. Inom vilken tid avyttras godset?

.....

108. Av de inbrott du begått, är du dömd för något? (om ja, ange i procent)

.....

109. Antal inbrott under ett år?

.....

110. Uppskattad vinst per inbrott?

.....

111. Varför ställde du upp på den här intervjun?

.....

Tack för din medverkan!